

Sprawozdanie

Metody Numeryczne 2

Temat 4

Przemysław Woźniakowski

2018-12-12

1 Treść zadania

Aproksymacja średniokwadratowa ciągła w przestrzeni $L_p^2(-1, 1)$ dla $p(x)=1$, w bazie wielomianów Legendre'a. Całkowanie 2-punktową złożoną kwadraturą Gaussa-Legendre'a. Tablicowanie funkcji, przybliżenia i błędu w m punktach przedziału $[-1, 1]$ oraz obliczenie błędu średniokwadratowego w tych punktach.

2 Opis metody

Aproksymacja średniokwadratowa polega na jak najdokładniejszej (takiej aby błąd średniokwadratowy był jak najmniejszy) reprezentacji funkcji jako kombinacji liniowej w określonej bazie (w tym przypadku w bazie wielomianów Legendre'a).

Wielomiany Legendre'a to wielomiany ortogonalne, a więc macierz Grama jest macierzą diagonalną. Wielomiany $g_1, g_2, \dots, g_n$ to kolejne wielomiany Lagandrea tworzące bazę. $g_{i+1}(x) = \frac{2i+1}{i+1}xg_i(x) - \frac{i}{i+1}g_{i-1}(x)$, $g_0(x) = 1, g_1(x) = x$

$$\begin{pmatrix} \langle g_1, g_1 \rangle & 0 & 0 & \dots & 0 & 0 \\ 0 & \langle g_2, g_2 \rangle & 0 & \dots & 0 & 0 \\ 0 & 0 & \langle g_3, g_3 \rangle & \dots & 0 & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \dots & \langle g_{n-1}, g_{n-1} \rangle & 0 \\ 0 & 0 & 0 & \dots & 0 & \langle g_n, g_n \rangle \end{pmatrix} \times \begin{pmatrix} a_1 \\ a_2 \\ a_3 \\ \vdots \\ a_{n-1} \\ a_n \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \langle f_1, g_1 \rangle \\ \langle f_2, g_2 \rangle \\ \langle f_3, g_3 \rangle \\ \vdots \\ \langle f_{n-1}, g_{n-1} \rangle \\ \langle f_n, g_n \rangle \end{pmatrix}$$

$$f^* = a_1g_1 + a_2g_2 + a_3g_3 + \dots + a_{n-1}g_{n-1} + a_ng_n$$

$$\text{gdzie } a_i = \frac{\langle f_i, g_i \rangle}{\langle g_i, g_i \rangle}.$$

Iloczyn wektorowy $\langle f_i, g_i \rangle = \int p(x)f_i(x)g_i(x)dx$ obliczany jest przy pomocy złożonej dwupunktowej kwadratury Gaussa-Lagandrea.

Błąd średniokwadratowy: $\sqrt{\frac{1}{m} \sum_{i=1}^m (f_i(x) - f_i^*(x))^2}$.

3 Warunki, założenia

Funkcja, ponieważ wykorzystuje złożoną 2-punktową kwadraturę Gaussa-Lagandrea, nie działa dla funkcji, które nie są Lipschitzowskie na przedziale $[-1, 1]$.

4 Implementacja metody

Metoda została zaimplementowana w funkcji `quadaproxgl(f,n,m)`, która wykorzystuje 2 funkcje pomocnicze: `legpoly0(n)` i `calculateintegralfun(f,N)`. Funkcja znajduje aproksymację funkcji w bazie składającej się z $n+1$ kolejnych wielomianów Lagandre'a. Iloczyny skalarne obliczane są przy pomocy złożonych 2-punktowych kwadratur Gaussa-Lagandre'a.

Funkcja przyjmuje:

f - funkcję aproksymowaną

n - parametr określający wymiar bazy (wymiar wynosi $n+1$, od 1 do 10)

m - ilość przedziałów na których liczona jest kwadratura i w których liczony jest błąd średniokwadratowy

Funkcja zwraca:

f_m - aproksymację funkcji

wektor - tablicę wartości funkcji, przybliżenia i błędu.

err - błąd średniokwadratowy.

```
function [wektor,err,fm] = quadaproxgl(f,n,m)
f=sym(f);
syms x a1 a2 a3 a4 a5 a6 a7 a8 a9 a10;
P=x;
for i=1:n+1
    P(i)=legpoly0(i-1); %wyznaczanie kolejnych
        wielomianow Legendre'a
end
b=[a1;a2;a3;a4;a5;a6;a7;a8;a9;a10];
Ln=0;
for i=1:n+1
    Ln = Ln + b(i) * P(i);
end
c=sym('c');
for i=1:n+1
    c(i)=f*P(i);
end
g=sym('g');
for i=1:n+1
    g(i)=P(i)*P(i);
end
ffun=matlabFunction(f);
fskalar(1)=calculateintegralfun(ffun,m);
for i=2:n+1
    ffun=matlabFunction(c(i));
    fskalar(i)=calculateintegralfun(ffun,m); %liczenie
        iloczynow skalnych <f,g>
end
```

```

ffun=@(x)1+0.*x;
gskalar(1)=calculateintegralfun(ffun,m);
for i=2:n+1
    ffun=matlabFunction(g(i));
    gskalar(i)=calculateintegralfun(ffun,m); %liczenie
        iloczynow skalarynych <g,g>
end
for i=1:n+1
    a(i) = fskalar(i)/gskalar(i);
end
switch n %podstawianie wspolczynn timer i generowanie f*
    case 0
        fun = subs(Ln,{a1},{a(1)});
    case 1
        fun = subs(Ln,{a1,a2},{a(1),a(2)});
        (...)
    case 9
        fun = subs(Ln,{a1,a2,a3,a4,a5,a6,a7,a8,a9,a10},{a
            (1),a(2),a(3),a(4),a(5),a(6),a(7),a(8),a(9),a
            (10)});
end
f1=matlabFunction(f);
fm=matlabFunction(fun);
X= linspace(-1,1); %rysowanie wykresu
F1 = f1(X);
F2 = fm(X);
figure
plot(X,F2,'r*',X,F1,'b');
title(['Aproksymacja sredniokwadratowa ciagla dla n=',
    num2str(n), ' i m=', num2str(m)])
xlabel('-1 <= x <= 1')
ylabel('wartosc')
legend({'f*(x)', 'f(x)'}, 'Location', 'southeast')
wektor=ones(m,3);
for i=1:m
    wektor(i,1) = f1(-1 + 2/m *i);
    wektor(i,2)= fm(-1 + 2/m *i);
    wektor(i,3)=abs(wektor(i,1)-wektor(i,2));
end
err = sqrt(sum(wektor(:,3).*wektor(:,3)) /m);
end

```

Funkcja `legpoly0(n)` zwraca n -ty wielomian Lagandrea.

```
function pval = legpoly0 ( n )
syms x;
if ( n < 0 )
    pval = 0;
elseif ( n == 0 )
    pval = 1;
elseif ( n == 1 )
    pval = x;
else
    p1 = 1;
    p2 = x;
    for i = 2 : n
        p0 = p1;
        p1 = p2;
        p2 = ( ( 2*i-1 ) * x * p1 - ( i - 1 ) * p0 ) / i;
    end
    pval = p2;
end
```

Iloczyny skalarne obliczane są za pomocą funkcji `calculateintegralfun(f,N)`. Przyjmuje ona:

f - funkcję całkowaną

N - ilość przedziałów, na których liczona jest całka.

```
function [intval] = calculateintegralfun(f,N)
H= 2/N;
intval =0;
for i=0:N-1
    intval =intval + f(-1+i*H + H*(1/2)*(1- 1/sqrt(3)))
                  + f(-1+i*H + H*(1/2)*(1+ 1/sqrt(3)));
end
intval = intval * H/2;
end
```

W funkcji wykorzystałem, zmienne symboliczne, gdyż umożliwiają one wygodne zwracanie funkcji f^* , zamiast samego jej tablicowania. Ponadto maksymalny wymiar bazy wynosi 10, ale jak pokaże w przykładach, na tak małym obszarze nie stanowi to problemu.

5 Przykłady i wnioski

1. Funkcja $f_1(x) = x^4 + e^x + \sin(x) + 1 + 100x$.

Dla $n=6$, $i m=50$, $\text{err max} = 0.000586$ błąd średniokwadratowy $= 0.00015703$

Dla $n=6$, $i m=100$, $\text{err max} = 3.7577e-05$ błąd średniokwadratowy $= 9.533e-06$

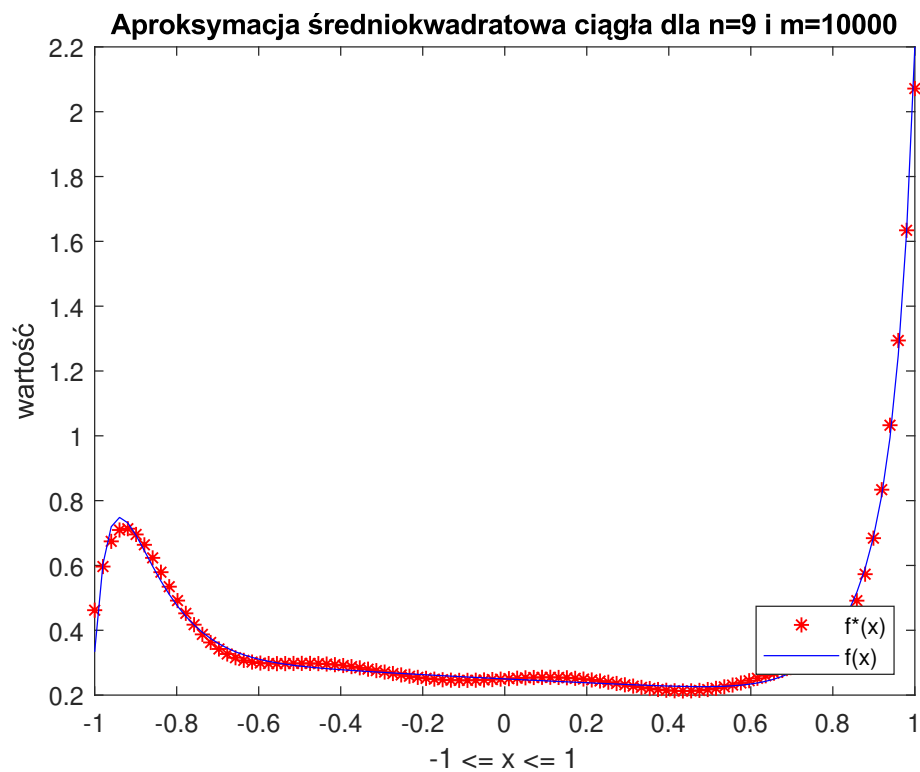
Dla $n=8$, $i m=1000$, $\text{err max} = 8.9821e-08$ błąd średniokwadratowy $= 1.4795e-08$

2. Funkcja $f_2(x) = x^8 + x^{27} + 1/(x + 4)$.

Dla $n=6$, $i=100$, $\text{err max} = 0.48266$ błąd średniokwadratowy $= 0.069021$

Dla $n=8$, $i=200$, $\text{err max} = 0.26443$ błąd średniokwadratowy $= 0.036657$

Dla $n=9$, $i=10000$, $\text{err max} = 0.12864$ błąd średniokwadratowy $= 0.017346$

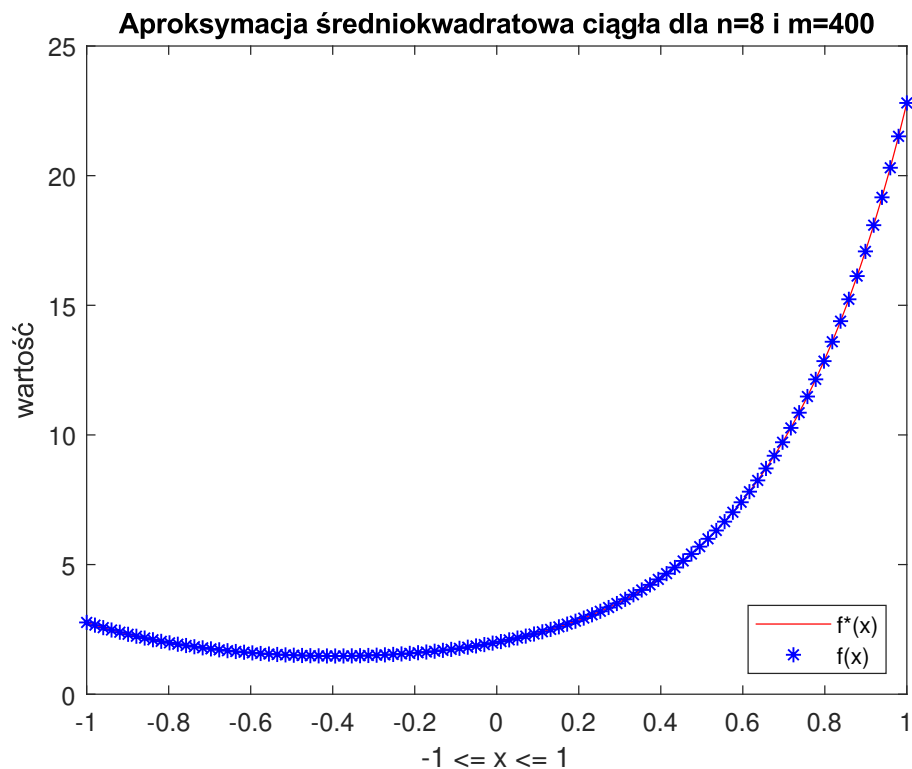

3. Funkcja $f_3(x) = e^{3x} + e^{x^2}$.

Dla $n=6$, $i=100$, $\text{err max} = 0.027392$ błąd średniokwadratowy $= 0.0058848$

Dla $n=7$, $i=200$, $\text{err max} = 0.0063546$ błąd średniokwadratowy $= 0.001352$

Dla $n=8$, $i=400$, $\text{err max} = 0.00091299$ błąd średniokwadratowy $= 0.00016938$

4. Funkcja $f_4(x) = tg(x)$

Dla $n=5$, $i=100$, $\text{err max} = 0.0066435$ błąd średniokwadratowy $= 0.0015083$

Dla $n=5$, $i=200$, $\text{err max} = 0.0066427$ błąd średniokwadratowy $= 0.0014858$

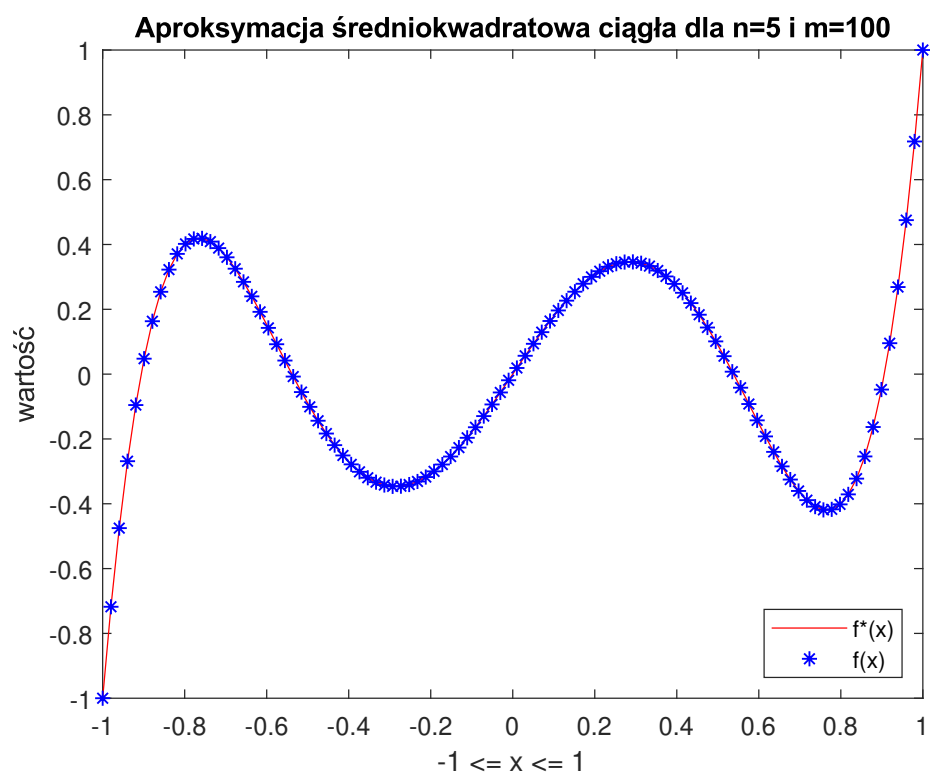
Dla $n=8$, $i=200$, $\text{err max} = 0.00096664$ błąd średniokwadratowy $= 0.00019372$

5. Funkcja $\frac{63x^5}{8} - \frac{(35x^3)}{4} + \frac{15x}{8}$

Dla n=5, i m=100, err max =8.5908e-07 błąd średniokwadratowy =2.9805e-07

Dla n=5, i m=200, err max =5.371e-08 błąd średniokwadratowy =1.8613e-08

Dla n=5, i m=400000, err max =4.885e-15 błąd średniokwadratowy =2.1527e-15

Przykład tablicowania dla $f_3(x)$, $n=7, m=200$:

wartość f	wartość f^*	błąd
2.7160	2.7127	0.0033
2.6656	2.6636	0.0020
2.6168	2.6159	0.0009
2.5694	2.5694	0.0000
2.5236	2.5243	0.0007
2.4792	2.4804	0.0012
1.6768	1.6765	0.0004
1.6941	1.6936	0.0005
1.7122	1.7116	0.0006
1.7311	1.7304	0.0007
1.7509	1.7501	0.0008
1.7715	1.7706	0.0009
1.7930	1.7920	0.0010
1.8155	1.8144	0.0011
17.1276	17.1302	0.0025
17.6219	17.6244	0.0025
18.1311	18.1335	0.0024
18.6558	18.6579	0.0021
19.1964	19.1981	0.0017
19.7535	19.7546	0.0010
20.3276	20.3278	0.0002
20.9191	20.9181	0.0010

5.1 Wnioski i zakończenie

Metoda działa dla tych funkcji, dla których działa kwadratura Gaussa-Legendre'a.

Błąd średniokwadratowy jest mniejszy gdy dla tego samego n weźmiemy większy m (kwadratura jest dokładniejsza, bo liczymy ją na większej ilości przedziałów).

Dla tego samego m błąd jest mniejszy dla większego n (dodatkowe wielomiany pozwalają dokładniej przedstawić funkcję).